

Heydukova 25, 811 04 Bratislava
Tel: 0903 460560, 0905 469651
E-mail: sekretariat@nrozp.sk web: www.nrozp.sk

Pripomienky NROZP v SR

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov... predkladá NROZP nasledujúce pripomienky:

K čl. I bod 3:

Do § 6 žiadame doplniť ods. 4 s nasledovným textom:

„(4) Uchádzač o zamestnanie môže na základe dohody podľa osobitného predpisu^{x)} vykonávať činnosť osobného asistenta^{y)}, za ktorú odmena nepresahuje 65% zo sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, platného k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa preukazuje výška odmeny; uchádzač o zamestnanie je povinný vopred oznámiť úradu výkon činnosti osobného asistenta a predpokladaný príjem z tejto činnosti, najneskôr v deň pred začiatkom vykonávania tejto činnosti a preukázať skutočnosti o výške odmeny za uplynulý kalendárny mesiac v termíne podľa § 34 ods. 5.“

Poznámky pod čiarou x) a y) znejú:

x) Občiansky zákonník

y) § 20 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Ide o pripomienku zásadnú

Odôvodnenie:

Do výnimiek zákazu práce na základe dohôd žiadame zaradiť výkon činnosti osobnej asistencie pre osobu s ťažkým zdravotným postihnutím v rozsahu, ako to dovoľuje súčasný zákon o službách zamestnanosti. Osobní asistenti nie sú v pracovno – právnom vzťahu k zamestnávateľovi a určite sa na nich nevzťahujú

podozrenia o zneužívaní možnosti vykonávať práce na dohodu, ako sa uvádza v dôvodovej správe.

Zrušením možnosti vykonávať osobnú asistenciu nezamestnanými osobami sa výrazne zníži okruh osôb, pričom nie nezanedbateľná je skutočnosť, že môžu osobnú asistenciu poskytovať i v dopoludňajších hodinách, čo osoby poskytujúce osobnú asistenciu popri zamestnaní spravidla nemôžu.

K čl. I bod 8:

Do písm. v) žiadame za bod 3 vložiť nový bod 4 s nasledovným textom:

„4. počet občanov so zdravotným postihnutím zamestnaných v chránených dielňach, počet občanov so zdravotným postihnutím zamestnaných na chránených pracoviskách zriadených zamestnávateľmi a počet občanov so zdravotným postihnutím prevádzkujúcich samostatnú zárobkovú činnosť na chránených pracoviskách ku koncu kalendárneho štvrtroka,“

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Štatistické prehľady Ústredia práce o aktívnych opatreniach trhu práce týkajúce sa občanov so zdravotným postihnutím a zoznam chránených dielní a chránených pracovísk nedávajú ucelenú informáciu o počte občanov so ZP podľa jednotlivých foriem zamestnávania. Pre sledovanie stavu vývoja zamestnanosti občanov so ZP je nevyhnutné uvádzať i štatistické údaje podľa navrhovanej štruktúry.

K čl. I bod 17:

Za písm. d) žiadame vložiť nové písm. e) s nasledujúcim textom:

„e) zverejňovať na svojom webovom sídle počet občanov so zdravotným postihnutím zamestnaných v chránených dielňach, počet občanov so zdravotným postihnutím zamestnaných na chránených pracoviskách zriadených zamestnávateľmi a počet občanov so zdravotným postihnutím prevádzkujúcich samostatnú zárobkovú činnosť na chránených pracoviskách ku koncu kalendárneho štvrtroka,“

Ide o pripomienku zásadnú.

odôvodnenie:

Vid' odôvodnenie k predchádzajúcemu bodu 8.

K čl. I bod 18 a 26,;

Miesto troch komisií (komisia na posúdenie plnenia podmienok pre priznanie postavenia chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, komisia pre posúdenie efektívnosti a reálnosti podnikateľského zámeru, komisia na posudzovanie žiadostí právnických osôb alebo fyzických osôb o poskytnutie príspevkov, na ktoré nie je právny nárok) žiadame zriadiť jedinú komisiu, ktorá bude vykonávať kompletne posudzovanie.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Zásadne nesúhlasíme s tým, aby pre posudzovanie žiadostí o poskytnutie príspevkov na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím si úrad práce zriaďoval ďalšie dve komisie, pričom výsledkom ich činnosti a činnosti výboru pre otázky zamestnanosti bude len nezáväzná odporúčanie alebo neodporúčanie príslušnému úradu práce poskytnúť alebo neposkytnúť žiadaný príspevok. Podľa nášho názoru na túto činnosť postačuje zriadenie jedinej komisie, ktorá bude žiadosti posudzovať kompletne. Urýchli sa tým vybavovanie žiadostí, pretože spisy nebudú musieť prechádzať z jednej komisie do druhej. Taktiež sa zefektívni práca úradov práce, so spisovou dokumentáciou sa bude oboznamovať menej úradníkov a zamedzí sa duplicita práce.

Náš návrh je v súlade s predkladacou správou a dôvodovou správou, ktorá deklaruje zámer znižovať administratívnu náročnosť pri aplikácii zákona o službách zamestnanosti, zatiaľ čo návrh MPSVaR je opačný.

K čl. I

Žiadame, aby komisii, ktorá bude kompletne posudzovať žiadosti o poskytnutie príspevkov na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, bola stanovená povinnosť vypracovať svoje stanovisko a predložiť ho výboru pre otázky zamestnanosti najneskôr do 60 dní od podania žiadosti.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Považujeme za opodstatnené, aby komisii, ktorá bude posudzovať žiadosti, bol stanovený termín, do ktorého je povinná vypracovať svoje stanovisko a predložiť ho výboru. Zavedú sa tým do práce komisie jasné pravidlá a urýchli sa proces rozhodovania, na čom má záujem určite žiadateľ a predpokladáme, že i úrad práce.

K čl. I bod 26:

Z § 18 ods. 4 žiadame vypustiť vetu: „Výbor zriaďuje komisiu aj na vykonávanie pôsobnosti podľa odseku 1 písm. b).“

Ide o pripomienku zásadnú

Odôvodnenie:

Navrhovaný nový mechanizmus schvaľovania nástrojov podpory a pomoci účastníkom na trhu práce zvyšuje administratívnu náročnosť celého procesu schvaľovania poskytnutia príspevkov na aktívne opatrenia trhu práce, čo je v rozpore s deklarovaným zámerom navrhovateľa zákona znižovať administratívnu náročnosť procesu. Vid' tiež odôvodnenie k predchádzajúcemu bodu, kde navrhujeme zriadenie jedinej komisie, ktorú si bude zriaďovať priamo úrad práce.

K čl. I bod 105:

V § 44 ods. 3 žiadame za písm. c) vložiť nové písm. d) s nasledujúcim textom:

“d) kurzu pre občana so zdravotným postihnutím umožňujúceho jeho vzdelávanie a prípravu pre trh práce.“

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

prípravný kurz pred absolvovaním samotnej prípravy pre trh práce môže byť pre niektoré skupiny občanov so zdravotným postihnutím nutnou podmienkou úspešného absolvovania prípravy pre trh práce a úspešného zaradenia sa do pracovného procesu. Už niekoľko desaťročí túto osvedčenú prax realizuje Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých v Levoči.

V dôvodovej správe sa neuvádza, prečo sa navrhuje vyradiť vyššie uvedené kurzy zo vzdelávania a prípravy pre trh práce, takže nemôžeme reagovať na dôvody predkladateľa, ktoré ho k takémuto kroku viedli.

K čl. I bod 130 a 131

Tieto body žiadame z návrhu zákona vypustiť.

súčasne žiadame v § 52 a § 52a slová „dobrovoľnícka služba“ nahradiť slovami „spoločensky prospešná služba“ v príslušnom tvare.

Navrhujeme, aby sa „dobrovoľnícka služba“ nahradila pojmom „spoločensky prospešná služba“ a zároveň, aby spoločensky prospešná služba bola ďalej považovaná za formu aktivácie len dlhodobo nezamestnaných občanov. Sumu paušálneho príspevku poskytovanú úradom podľa ods. 3 § 52a navrhujeme vo výške 70% zo sumy životného minima poskytovaného jednej plnoletej fyzickej osobe podľa osobitného predpisu.

Ako určitú alternatívu k predchádzajúcemu návrhu v prípade jeho neakceptovania navrhujeme umožniť občianskym združeniam, neziskovým organizáciám a pod. vykonávajúcim niektorú z aktivít uvedených v § 52a využívať aktivačnú činnosť dlhodobo nezamestnaných osôb za rovnakých podmienok, ako je to umožnené rozpočtovým a príspevkovým organizáciám zriadeným obcou v rámci menších obecných služieb.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme so zamieňaním dobrovoľníckej služby podľa § 52a s dobrovoľníckou činnosťou podľa zákona č. 406/2011 o dobrovoľníctve.

Dobrovoľnícka služba podľa zákona o službách zamestnanosti je forma aktivácie uchádzača o zamestnanie vykonávaním dobrovoľníckej činnosti. Jej cieľom je získanie praktických skúseností uchádzača o zamestnanie pre potreby trhu práce.

Naproti tomu zákon o dobrovoľníctve upravuje právne postavenie dobrovoľníka, pričom za dobrovoľníka je považovaná fyzická osoba, ktorá na základe svojho slobodného rozhodnutia bez nároku na odmenu vykonáva pre inú osobu s jej súhlasom v jej prospech alebo vo verejný prospech dobrovoľnícku činnosť založenú na svojej schopnosti, zručnosti alebo vedomosti. U dobrovoľníka sa nepredpokladá, že by potreboval získavať praktické skúsenosti potrebné k uplatneniu na trhu práce.

Ide teda o dva rôzne účely. Osoba, ktorá ako dlhodobo nezamestnaná má len minimálne príjmy, nebude mať záujem vykonávať dobrovoľnícku činnosť v zmysle zákona o dobrovoľníctve, pretože jej prioritou je získať príjem.

Aktivačnú činnosť nezamestnaných, najmä dlhodobo nezamestnaných občanov považujeme za nenahraditeľný nástroj zavádzania a udržania pracovných návykov tejto skupiny občanov. Tieto činnosti posilňujú aj pocit sebahodnoty, najmä u dlhodobo nezamestnaných s vyšším dosiahnutým vzdelaním, čo považujeme za prevenciu proti upadaniu do apatie nezamestnaného. Na druhej strane tento nástroj umožňoval organizáciám poskytovať aj veľmi dôležité – všeobecne prospešné služby, na ktoré i napriek ich významu z dôvodu finančnej poddimenzovanosti tretieho sektora nie je možné získať prostriedky (napr. sprievodcovská, predčitateľská služba pre nevidiacich a pod.).

Náš návrh sleduje odstránenie terminologickej kolízie, ktorá nastala po schválení zákona o dobrovoľníctve a zároveň ním sledujeme zefektívnenie vynaložených finančných prostriedkov vzhľadom k počtu poskytnutých príspevkov. Tiež chceme zamerať tento príspevok na najohrozenejšie skupiny občanov.

K čl. I bod 135:

Na koniec vety „Za chránené pracovisko na účely tohto zákona sa považuje pracovisko, na ktorom právnická osoba alebo fyzická osoba zriadi pracovné miesto pre občana so zdravotným postihnutím.“ žiadame doplniť slová „ak nespĺňa podmienky pre priznanie postavenia chránenej dielne podľa predchádzajúcej vety“.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Navrhujeme spresnenie definície chráneného pracoviska, aby v budúcnosti nemohlo dochádzať k výkladu zákona v tom zmysle, že chráneným pracoviskom je i chránená dielňa.

K čl. I bod 139:

Do § 55 ods. 7 žiadame doplniť písm. d) a e) s nasledovnými textami:

„d) informáciu, či ide o chránenú dielňu, chránené pracovisko zriadené zamestnávateľom alebo chránené pracovisko, na ktorom občan so zdravotným postihnutím prevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť,

e) počet zamestnancov, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, ktorí majú pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac 70 % a počet zamestnancov, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, ktorí majú pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 70%.“

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Zo štatistických údajov, ktoré navrhuje predkladateľ návrhu zákona zverejňovať na webovom sídle Ústredia práce, nie je možné zistiť, či ide o chránenú dielňu alebo o chránené pracovisko a aký počet občanov so zdravotným postihnutím

v členení podľa miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je na danom pracovisku zamestnaných. Považujeme za potrebné zverejňovať i tieto údaje.

K čl. I bod 141:

V ods. 1 žiadame slová „môže poskytnúť“ nahradiť slovami „poskytuje“ a vypustiť slová „vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej dva mesiace“

Ide o pripomienky zásadné

Odôvodnenie:

1. Nesúhlasíme s tým , aby sa zmenil charakter príspevku z obligatórneho na fakultatívny. Poskytnutie či neposkytnutie príspevkov do určitej miery závisí od stanoviska komisie a výboru pre otázky zamestnanosti, pričom pri ich rozhodovaní môže zohrať úlohu napr. obmedzenie konkurencie.

Fakultatívnosť poskytovania príspevkov všeobecne podporuje klientelizmus, čomu je potrebné predchádzať.

Návrh v praxi spôsobí finančnú nestabilitu zamestnávateľa, nakoľko si nebude môcť ani plánovať používanie finančných zdrojov, ktoré by mohol získať z ÚPSVR ako podporu na zamestnávanie občanov so ZP. Nebude si môcť do budúcnosti vedieť dobre rozložiť finančné zdroje, pretože fakultatívne rozhodovanie úradu o možnej výške podpory mu to neumožní, čo je ďalšia „neznáma“ v ekonomickom pozadí podnikania.

Dôvodom pre zotrvanie úradov pri obligatórnom rozhodovaní by mala byť aj určitá podpora pre úradníkov, ktorí budú účastní rozhodovacieho procesu komu priznať príspevok a v akej výške. Len jasné a transparentné pravidlá rozhodovania, naplnenie vopred určených kritérií žiadateľa, môže rozhodovací proces zachovať dôveryhodným - pre úrad a úradníka - a pomôže ľahšie sa vyhýbať subjektívnym rozhodnutiam a neštandardnému správaniu.

Spracovanie odôvodnenia neposkytnutia príspevku ako určitá forma objektívnosti rozhodovania, pokiaľ nebude možné podať proti rozhodnutiu o neposkytnutí príspevku odvolanie, bude naprosto formálne až alibistické.

2. nesúhlasíme so zavedením dvojmesačnej „čakacej“ lehoty ako podmienky pre prijatie do chránenej dielne alebo na chránené pracovisko. Sťaží sa vytváranie chránených pracovísk pre osoby, ktoré napr. po úraze budú môcť vykonávať zamestnanie len na upravenom pracovnom mieste, ale nebudú môcť bez zbytočného odkladu na takéto pracovisko nastúpiť.

Bude dochádzať k absurdným prípadom, keď zamestnávateľ bude nútený obsadiť zriadené pracovné miesto v CHD/CHP novým zamestnancom, pričom v evidencii úradu práce nebude občan so zdravotným postihnutím s potrebnou kvalifikáciou a zamestnávateľ si ho nájde mimo tejto evidencie. Miesto toho, aby mohol tento občan ihneď nastúpiť na voľné pracovné miesto, bude musieť dva mesiace byť úplne zbytočne evidovaný na úrade práce.

K čl. I bod 141:

V ods. 3 žiadame číslo „4“ nahradiť číslom „6“, číslo „4,8“ číslom „7,2“ a číslo „5,2“ číslom 7,8“.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

V súčasnosti sa môžu príspevky (po prepočte z príslušného percenta 16-násobku CCP) poskytovať najviac do výšky 8,8, resp. 10,4 násobok CCP. Predkladateľom navrhnuté maximálne výšky príspevkov predstavujú zníženie súčasnej maximálnej výšky príspevkov o 50 až 55 % podľa regiónu, v ktorom sa poskytujú, čo považujeme za neprimerané zníženie podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím. S ohľadom na skutočnosť, že z časti príspevku sa už pravdepodobne nebude môcť uhrádzať celková cena práce zamestnanca, navrhujeme kompromisné zníženie súčasnej maximálnej výšky príspevku na 6, 7,2, resp. 7,8 násobok CCP vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR.

K čl. I bod 141:

Text ods. 5 žiadame nahradiť nasledovným textom:

„ (5) Pracovné miesta, na ktorých zriadenie bol poskytnutý príspevok, sa môžu obsadzovať len občanmi so zdravotným postihnutím, prednostne občanmi so zdravotným postihnutím, ktorí sú uchádzačmi o zamestnanie. Inými zamestnancami sa môžu tieto pracovné miesta obsadiť, ak sú dočasne voľné, iba s predchádzajúcim súhlasom úradu, a to na obdobie nepresahujúce 9 kalendárnych mesiacov.“

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Pokiaľ v evidencii úradu práce nebude občan so zdravotným postihnutím s potrebnou kvalifikáciou a zamestnávateľ si ho nájde mimo tejto evidencie, pri zotrvaní predkladateľa na nutnosti 2 – mesačnej evidencie na úrade práce bude potenciálny zamestnanec nútený buď zotrvať v evidencii uchádzačov o zamestnanie po dobu 2 mesiace alebo bude prijatý len na dobu určitú na 9 mesiacov i keď bude občanom so zdravotným postihnutím. Ustanovenie bude brániť tomu, aby voľné pracovné miesto bolo v čo najkratšom čase obsadené občanom so zdravotným postihnutím. Žiadame zachovať súčasný právny stav, ktorý sa podľa nášho názoru v praxi osvedčil.

K čl. I bod 143, 144 a 145:

Tieto body žiadame z návrhu zákona vypustiť.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Návrh, ktorý zmenou § 56a MPSVaR predkladá, je neprijateľný, a to z viacerých dôvodov:

- v súčinnosti so zmenou v § 60 ods. 2 sa vlastne navrhuje ukončiť podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, ktorí v súčasnosti pracujú na chránených pracoviskách zriadených zamestnávateľmi, pretože len mizivá časť z týchto zamestnancov splňuje podmienku byť evidovaný pred vstupom do

zamestnania na úrade práce minimálne po dobu 2 mesiacov, na rozdiel od podpory zamestnancov, ktorí pracujú v chránených dielňach, kde podpora pokračuje nepretržite ďalej,

- znižuje sa výška podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, ktorí budú prijatí na chránené pracovisko, a to zo súčasných súm cca 2 500 eur, resp. 5 000 eur, na sumu maximálne cca 1 700 eur, čo v prípade občana so zdravotným postihnutím s mierou poklesu zárobkovej schopnosti o viac ako 70 % predstavuje pokles o cca 65 %; ak bude zamestnávateľ platiť takémuto občanovi len minimálnu mzdu, predstavuje pokles príspevku na sumu cca 1 250 eur, čo je pokles o 75 %,
- obmedzená doba poskytovania príspevku na maximálne 24 mesiacov, na rozdiel od poskytovania príspevku pre zamestnancov v chránených dielňach, ktorý sa poskytuje neobmedzene.

Podľa navrhovanej zmeny zákona je možné príspevok využiť len na časť preddavkov na poistné, nie na úhradu miezd. Možnosť jeho využívania v kombinácii s § 56 nenahradí úroveň súčasného stavu príspevkov a podpory vytvárania CHP a CHD.

Výška týchto príspevkov je podstatne nižšia ako u § 60, t.j. v praxi na rovnakého zamestnanca so ZP zamestnávateľ dostane podľa navrhovaného znenia § 56a nižší príspevok, ako keď žiada úhradu podľa § 60. Ide o diskrimináciu zamestnávateľov, ktorí síce zamestnávajú OZP, ale nemajú štatút CHD.

Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 25% občanov so ZP má neúmerne viac nákladov na zamestnávanie osôb so ZP ako ten, ktorý zamestnáva menej ako 25% občanov so ZP. Vzhľadom na to, že každé zdravotné postihnutie je individuálne špecifické, každý zo zamestnancov so ZP má iné nároky na úpravu prostredia, či pracovných procesov. Pri zamestnávaní vyššieho počtu zdravotne postihnutých klesá aj konkurenčná schopnosť zamestnávateľa, pretože jeho výkonnosť je negatívne ovplyvnená všeobecne nižšou pracovnou schopnosťou zamestnancov so ZP ako aj predsudkami jeho odberateľov, napr. ak obsluhu v reštauračných zariadeniach vykonávajú osoby s „viditeľným“ zdravotným postihnutím. Preto je schopnosť takéhoto zamestnávateľa udržať pracovné miesto pre občana so ZP obmedzená, s tým je samozrejme spojená aj schopnosť takéhoto zamestnávateľa vyplácať zo znížených príjmov zamestnancom so ZP mzdu za ich prácu.

Zamestnávateľia, ktorí navyše vynakladajú zvýšené výdavky na nájom vhodných debarierizovaných, resp. inak špecificky upravených priestorov pre zamestnávanie osôb so ZP, nemôžu na krytie mzdových nákladov využívať § 60 zákona, pretože tento im kryje špecifické náklady spojené s prenájmom debarierizovaných priestorov. Pre takýchto zamestnávateľov je príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní podľa § 56a kľúčový a jeho navrhovaná úprava v novele zákona je pre takýchto zamestnávateľov likvidačná.

Príspevok podľa § 56a je mimoriadne dôležitý predovšetkým pre zamestnávateľov, ktorí nedosahujú zisky, napr. občianske združenia, neziskové organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti, ktoré svojou činnosťou v mnohom supľujú neexistujúce alebo nedostatkové služby štátu a za ktoré ani nemôžu žiadať úhradu (napr. Agentúra osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok, poradenské služby pre osoby s postihnutím v rôznych oblastiach). Tento príspevok v súčasnej podobe umožňoval občianskym združeniam stabilne financovať ľudské zdroje z veľmi ťažko zamestnateľnej cieľovej skupiny osôb so zdravotným postihnutím a súčasne tak rozvíjať potenciál týchto osôb v prospech spoločnosti.

V dôvodovej správe navrhovanej novely zákona autor popisuje zmeny, ku ktorým úpravou § 56a príde, no nepopisuje dôvody, ktoré ho k takýmto zmenám vedú. Preto takúto úpravu považujeme za neodôvodnenú.

K čl. I bod 146:

V ods. 1 žiadame slová „môže poskytnúť“ nahradiť slovami „poskytuje“.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s tým, aby sa zmenil charakter príspevku z obligatórneho na fakultatívny. Poskytnutie či neposkytnutie príspevkov do určitej miery závisí od stanoviska komisie a výboru pre otázky zamestnanosti, pričom pri ich rozhodovaní môže zohrať úlohu napr. obmedzenie konkurencie.

Fakultatívnosť poskytovania príspevkov všeobecne podporuje klientelizmus, čomu je potrebné predchádzať.

Návrh v praxi spôsobí finančnú nestabilitu občana so ZP chystajúceho sa začať vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, nakoľko si nebude môcť ani plánovať používanie finančných zdrojov, ktoré by mohol získať z ÚPSVR ako podporu na samozamestnanie. Nebude si môcť do budúcnosti vedieť dobre rozložiť finančné zdroje, pretože fakultatívne rozhodovanie úradu o možnej výške podpory mu to neumožní, čo je ďalšia „neznáma“ v ekonomickom pozadí podnikania.

Dôvodom pre zotrvanie úradov pri obligatórnom rozhodovaní by mala byť aj určitá podpora pre úradníkov, ktorí budú účastní rozhodovacieho procesu komu priznať príspevok a v akej výške. Len jasné a transparentné pravidlá rozhodovania, naplnenie vopred určených kritérií žiadateľa, môže rozhodovací proces zachovať dôveryhodným - pre úrad a úradníka - a pomôže ľahšie sa vyhýbať subjektívnym rozhodnutiam a neštandardnému správaniu.

K čl. I bod 146:

V ods. 2 žiadame číslo „3,2“ nahradiť číslom „6“, číslo „4“ nahradiť číslom „7,2“ a číslo „4,8“ nahradiť číslom „7,8“.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

V súčasnosti sa môžu príspevky (po prepočte z príslušného percenta 16-násobku CCP) poskytovať najviac do výšky 8,8, resp. 10,4 násobok CCP. Predkladateľom navrhnuté maximálne výšky príspevkov predstavujú zníženie súčasnej maximálnej výšky príspevkov o 55 až 65 % podľa regiónu, v ktorom sa poskytujú, čo považujeme za neprimerané zníženie podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím. Navrhujeme kompromisné zníženie súčasnej maximálnej výšky príspevku na 6, 7,2, resp. 7,8 násobok CCP vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR.

K čl. I bod 146:

V ods. 3 žiadame vetu „Príspevok sa poskytuje do 30 kalendárnych dní od predloženia dokladov preukazujúcich vynaložené náklady podľa odseku 1; tieto doklady je občan so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť, povinný predložiť najneskôr do šiestich mesiacov od uzatvorenia dohody podľa odseku 4.“ nahradiť vetou:

„Príspevok sa poskytuje do 30 kalendárnych dní od uzatvorenia dohody podľa ods. 4; doklady preukazujúce vynaložené náklady podľa odseku 1 je občan so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť, povinný predložiť najneskôr do šiestich mesiacov od uzatvorenia dohody podľa odseku 4.“

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Trváme na zachovaní súčasného právneho stavu, podľa ktorého je možné tento príspevok poskytovať preddavkovo. Občania so zdravotným postihnutím sú všeobecne pre bankový sektor jednou z najrizikovejších skupín pri posudzovaní žiadostí o poskytnutie pôžičky. Bez poskytnutia zálohovej platby sa mnohým žiadateľom nepodarí rozbehnúť svoje podnikanie.

K čl. I bod 146:

V ods. 5 žiadame slová „Úrad môže zabezpečiť“ nahradiť slovami „Na základe písomnej žiadosti úrad zabezpečí do 30 dní“

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Zo znenia odseku nie je jasné, na základe akého podnetu bude úrad zabezpečovať absolvovanie prípravy na začatie prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti a pokiaľ to bude aktivita úradu práce, či absolvovanie tejto prípravy bude pre uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, povinné. Navrhujeme spresnenie, podľa ktorého by úradu vznikla povinnosť zabezpečiť pre občana so zdravotným postihnutím takúto prípravu na základe jeho písomnej žiadosti do 30 dní od jej predloženia.

K čl. I bod 146:

V ods. 6 žiadame slová „najmenej tri roky“ nahradiť slovami „najmenej dva roky“.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Ide o zosúladenie textu ods. 6 s textom ods 1, podľa ktorého je uchádzač o zamestnanie, ktorému bol poskytnutý príspevok, povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať na chránenom pracovisku nepretržite najmenej dva roky.

K čl. I bod 151:

V ods. 1 žiadame slová „Úrad môže poskytnúť“ nahradiť slovami „Úrad poskytuje“.

Ide o pripomienku zásadnú

Odôvodnenie:

Aktívna pomoc pracovného asistenta je pre mnohých občanov so zdravotným postihnutím základným predpokladom pre ich zamestnateľnosť. Preto nesúhlasíme s tým, aby sa zmenil charakter príspevku z obligatórneho na fakultatívny. Hlavným dôvodom je skutočnosť, že fakultatívny charakter príspevku môže v podstatnej miere znížiť ochotu zamestnávateľov zamestnávať osoby so ZP. Často je možnosť občana so ZP uplatniť sa na danom pracovnom mieste priamo podmienená aktívnou pomocou pracovného asistenta pri výkone jeho pracovných činností. Zamestnávateľ potrebuje teda v čase, keď prijíma osobu so ZP do zamestnania na dané pracovné miesto mať 100%-nú istotu, že dokáže vytvoriť také podmienky pre zamestnanca so ZP (vrátane pridelenia pracovného asistenta), pri ktorých dokáže zamestnanec so ZP svoju prácu vykonávať. Úrad práce by teda mal príspevok obligatórne poskytnúť, ak je z náplne pracovného asistenta zrejmé, že jeho pracovnou činnosťou je výlučne poskytovanie asistencie a z charakteru postihnutia zamestnanca so ZP vyplýva konkrétna potreba pracovnej asistencie. Zamestnávateľ nemôže podstupovať riziko, že sa napr. na 2 roky zaviazal zamestnávať občana so ZP, no nebude mať istotu, že dokáže takémuto zamestnancovi v prípade potreby poskytnúť pracovného asistenta a zamestnanec so ZP tak nebude môcť vykonávať prácu, za účelom vykonávania ktorej bol zamestnaný. Situácia je pre zamestnávateľa sťažená ešte aj tým, že pred tým, než o príspevok na činnosť pracovného asistenta požiada, musí takéhoto pracovného asistenta najskôr zamestnať aj napriek tomu, že nebude vedieť, či príspevok na jeho činnosť dostane. Navrhovaná úprava v novele zákona teda v podstatnej miere zníži motivovanosť zamestnávateľov vytvárať CHP, resp. CHD.

Fakultatívnosť poskytovania príspevku na pracovného asistenta bude prekážkou prijímania do zamestnania občanov so zdravotným postihnutím, ktorí potrebujú pomoc pracovného asistenta, pretože praxou úradov práce je uzatvárať dohody o poskytovaní tohto príspevku na jeden rok, resp. na 12 mesiacov a zamestnávateľ nebude mať istotu, či s ním úrad práce opakovane dohodu bude uzatvárať.

Navyše, úprava znevýhodňuje občanov so zdravotným postihnutím s mierou poklesu nad 70 %, ktorí sú v podstatne väčšej miere na pomoci pracovného asistenta závislí.

K čl. I bod 154:

Tento bod žiadame z návrhu zákona vypustiť.

Odôvodnenie:

Výška poskytovaného príspevku sa v praxi počíta ako súčet čísla 37 a súčinov čísiel, z ktorých je jedno číslo koeficientom 1, resp. 1,5, resp. 2, resp. 2,5 (podľa miery poklesu zárobkovej schopnosti osôb, ktorým sa bude asistencia poskytovať) a počtu hodín asistencie za jeden deň. Pri znížení hornej hranice príspevku na 70 % sa zužuje „priestor“ pre diferenciaciu výšky príspevku podľa počtu občanov so zdravotným postihnutím, ktorým sa poskytuje asistencia. Už pri starostlivosti o dve osoby so ZP s mierou poklesu nad 70 % sa horná hranica prekročí. Vzhľadom na to,

že pracovný asistent, ktorý vykonáva pracovnú asistenciu po celú pracovnú dobu, už nemôže pre zamestnávateľa vykonávať inú pracovnú činnosť, neprináša zamestnávateľovi žiaden zisk, a preto mu zamestnávateľ nemôže mzdu v tak vysokom rozdiel dotovať z vlastných prostriedkov.

K čl. I bod 161:

V ods. 2 v uvádzacej vete žiadame za slová „chránenej dielne“ vložiť slová „a chráneného pracoviska“.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Zásadne nesúhlasíme s tým, aby sa príspevok na úhradu prevádzkových nákladov poskytoval len zamestnávateľom, ktorí prevádzkujú chránené dielne a zamestnávateľia, ktorí prevádzkujú chránené pracoviská boli z poskytovania tejto formy podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím vyňatí. Zavadza sa nepomer medzi podporou chránených dielní a chránených pracovísk, čo je neprijateľné (viď tiež odôvodnenie k bodom 143 až 145). Individuálne zriaďované chránené pracoviská najviac prispievajú k začleňovaniu občanov so zdravotným postihnutím medzi ostatných zamestnancov, napriek tomu sa navrhuje práve túto formu podpory zrušiť.

V doložke vplyvov P1 sa k § 60 uvádza, že sa predpokladá pokles podporených zamestnancov z 5306 v roku 2012 na 4685 v roku 2013 – pokles o 600 zamestnancov, čo považujeme za údaj absolútne nesprávny.

Zo zoznamu chránených dielní a chránených pracovísk za II. kvartál 2012, ktorý je k dispozícii na webovom sídle Ústredia práce, je možné získať i nasledovné údaje:

- 2 009 subjektov zamestnáva v CHD alebo CHP len jedného zamestnanca,
- 715 subjektov zamestnáva na CHP 2 179 zamestnancov.

I keď v počte 2 009 zamestnancov sú „skryté“ i prípady, keď zamestnávateľ dodatočne vytvoril ďalšie individuálne pracovné miesto v už existujúcej CHD/CHP (počet sa z tabuľky nedá efektívnym spôsobom zistiť), zmenou poskytovania príspevku podľa § 60 len pre chránené dielne je ohrozených cca 3 000 pracovných miest občanov so zdravotným postihnutím. Je to podstatne viac, ako uvádza doložka vplyvov.

K čl. I bod 161:

Do ods. 2 žiadame doplniť písm. E) a f) s nasledovným textom:

„e) náklady na administratívu chránenej dielne alebo chráneného pracoviska,
f) náklady na opravu pracovných a kompenzačných pomôcok občana so zdravotným postihnutím zamestnaného v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku.“

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Do prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, na ktorých úhradu sa poskytuje príspevok podľa § 60, žiadame doplniť aj

administratívne náklady spojené s prevádzkou chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a tiež náklady na opravu pracovných a kompenzačných pomôcok zamestnancov so ZP zamestnaných v CHD, resp. na CHP.

Administratívne náklady vynakladané zamestnávateľom na jedno pracovné miesto zamestnanca so ZP zamestnaného v CHD, resp. na CHP sú podstatne vyššie oproti nákladom vynakladaným na jedno pracovné miesto na otvorenom trhu práce, vyplývajúce z požiadaviek poskytovateľa príspevkov, najmä na dokladovanie využitia príspevkov a činnosti CHD, resp. CHP. To predstavuje neúmernú záťaž kladenú na zamestnávateľa, ktorý prevádzkuje takéto pracovné miesta.

Požadujeme aj zachovanie príspevku na opravu zariadenia CHD, resp. CHP aspoň v rozsahu úhrady nákladov na opravu pracovných a kompenzačných pomôcok, ktoré používajú zamestnanci so ZP. Ide len o náklady na opravu takých pomôcok, ktoré by zamestnávateľovi nemohli vzniknúť, ak by zamestnával zamestnancov bez zdravotného postihnutia. Vzhľadom na to, že náklady na zaobstaranie a opravu pracovných kompenzačných pomôcok pre zdravotne postihnutých môžu byť v niektorých prípadoch natoľko nákladné, že bez príspevku na ich opravu nebude môcť zamestnávateľ opravu zabezpečiť a ich absencia môže úplne znemožniť vykonávanie pracovnej činnosti zamestnancom so ZP. Pre zamestnávateľa bude demotivujúce zamestnávať zdravotne postihnutého využívajúceho takéto pomôcky, ktorých oprava by mohla byť finančne náročnejšia. Nami navrhovanou úpravou dôjde k zmierneniu znevýhodnenia ťažšie zdravotne postihnutých občanov.

K čl. I bod 162:

Tento bod žiadame z návrhu zákona vypustiť.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Diferenciácia výšky príspevku podľa § 60 bola schválená zákonom č. 139/2008 Z.z. s účinnosťou od 1. mája 2008. Do účinnosti tejto novely zákona sa príspevok podľa § 60 poskytoval v jednej výške – 7 – násobok minimálnej mzdy.

Dôvody diferenciácie výšky tohto príspevku do dvoch výšok sú uvedené v dôvodovej správe k návrhu tohto zákona:

Dôvodová správa k PT516 – všeobecná časť:

„Návrh zákona dôsledne novo upravuje podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím s cieľom odstrániť doterajšie bariéry tvorby nových pracovných miest a zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť vytvorených pracovných miest pre túto skupinu občanov.“

Dôvodová správa k PT516 – Osobitná časť:

„V § 60 odsek 6 sa navrhuje ustanoviť maximálnu výšku príspevku na čiastočnú úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska na jedného občana so zdravotným postihnutím, ktorú sa navrhuje diferencovať v závislosti od miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v záujme vyššej podpory zamestnávania občanov s vyšším poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.“

Diferenciáciou pritom nedošlo k zníženiu podpory zamestnancov s mierou poklesu zárobkovej schopnosti najviac o 70 %, tá zostala v podstate na rovnakej

úrovni, ale došlo k zvýšeniu podpory zamestnancov s mierou poklesu zárobkovej schopnosti o viac ako 70 %.

S tvrdením v dôvodovej správe, že "prevádzkové náklady vznikajú zamestnávateľovi, resp. občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť, bez rozdielu na jeho zdravotné postihnutie" je možné polemizovať (napr. zvýšené prevádzkové náklady na zabezpečenie hygieny imobilných osôb; bližšie vysvetlenie viď v poslednom odseku), ale ako sa jasne uvádza v citovanej dôvodovej správe k PT516, dôvodom zavedenia diferenciácie neboli rôzne výšky prevádzkových nákladov, ale motivácia zamestnávateľov prijímať do zamestnania i občanov s „ťažším“ zdravotným postihnutím.

Pokiaľ nebude v § 60 diferenciácia zachovaná, nezostane v zákone o službách zamestnanosti jediný príspevok, ktorý by motivoval zamestnávateľov prijímať do zamestnania i osoby s mierou poklesu zárobkovej schopnosti nad 70 %, pretože bude pre nich jednoduchšie, ak sa vôbec rozhodnú prijať občana so zdravotným postihnutím, prijať zamestnanca s „ľahším“ zdravotným postihnutím. Jednoducho, pri rovnakej výške príspevku sa zamestnávateľ rozhodne zamestnať občana s „ľahším“ zdravotným postihnutím.

Na potrebe motivovať zamestnávateľov diferenciáciou výšky aspoň jedného príspevku sa od roku 2008 nič nezmenilo, preto považujeme za oprávnené diferenciáciu príspevku zachovať.

Zamestnávanie osôb s „ťažšími“ postihnutiami naozaj vyžaduje oveľa vyššie finančné vstupy ale aj prevádzkové náklady, napr. väčšie priestory pre osoby pohybujúce sa na vozíku = vyššie nájomné, vyššie náklady na udržiavanie priestorov, bezbariérové sociálne zariadenie, bezbariérový prístup, vyššie náklady na vykurovanie miestností, prispôsobené pracovné prostredie = nábytok na mieru a pod.

K čl. I bod 163:

Tento bod žiadame z návrhu zákona vypustiť.

Ak by napriek predloženým argumentom MPSVaR na princípe sledovania kumulácie trvalo, žiadame, aby sa do sumy poskytnutých príspevkov nezapočítaval príspevok na pracovného asistenta podľa § 59 zákona.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Sledovanie kumulácie príspevkov bolo zrušené už spomínaným zákonom č. 139/2008 Z.z. V dôvodovej správe – Osobitná časť (PT516) – to bolo odôvodnené nasledovne:

„Navrhuje sa vypustiť ustanovenie § 61. Týmto sa zabezpečí kumulácia príspevkov na aktívne opatrenia na trhu práce na základe príslušných nariadení Európskej komisie v oblasti štátnej pomoci pre zamestnanosť, nariadení Európskej komisie o štrukturálnych fondoch pre nové programovacie obdobie na roky 2007 až 2013 a pripravovaného nového nariadenia Európskej komisie o všeobecnej skupinovej výnimke.“

Keďže európske predpisy obmedzenie kumulácie príspevkov nevyžadujú, je opätovným dôvodom zavedenia princípu kumulácie šetrenie finančných prostriedkov, ktoré sa vo vzťahu k podpore zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím už i tak radikálne znižujú. Vysoká administratívna náročnosť sledovania kumulácie (pre

poberateľov i pre úrady práce) napr. z dôvodu zmien mzdového ohodnotenia zamestnancov pracujúcich v CHD a na CHP je v rozpore s deklarovateľným zámerom administratívnu náročnosť znižovať. Pritom sledovanie kumulácie prinieslo minimálne výsledky, čo potvrdila prax z minulých období.

Ak bude žiadateľovi na začiatku dvojročného obdobia poskytnutý príspevok na zriadenie pracoviska v CHD vo výške 4 – násobku CCP stanovenej z priemernej mzdy (4000 eur) a príspevok podľa § 60 (6000 eur za dva roky), dosiahne priemerná mesačná výška príspevku sumu 416 eur, čím v prípade, že bude zamestnanec so ZP poberať len minimálnu mzdu, takmer dosiahne hranicu kumulácie. Sledovanie kumulácie znevýhodní okresy s vyššou mierou nezamestnanosti, ako je celoslovenský priemer, pretože napriek tomu, že na zriadenie CHD/CHP je možné im poskytnúť najvyšší príspevok, z dôvodu prekročenia kumulácie v konečnom dôsledku dostanú zamestnávateľia v týchto okresoch rovnaký príspevok ako zamestnávateľia v okresoch s nižšou mierou nezamestnanosti, čo asi nie je zámerom predkladateľa.

Ako z vyššie uvedeného príkladu ďalej vyplýva, na výplatu príspevku na pracovného asistenta už fakticky nevznikne nárok.

Príspevok na činnosť pracovného asistenta poskytovaný v súlade s § 59 je natoľko špecifický, že ho v žiadnom prípade nemožno započítavať do kumulácie príspevkov podľa navrhovaného § 61. Už len z toho dôvodu, že tento príspevok kryje obvykle celkovú cenu práce pracovného asistenta, je zrejmé, že takáto navrhovaná kumulácia prakticky znemožňuje zamestnávateľovi využiť popri § 59 aj príspevok podľa paragrafu 60. Ak zamestnávateľovi nebude môcť byť poskytovaný príspevok na pracovného asistenta z dôvodu prekročenia kumulácie príspevkov, bude zamestnávať len občanov s „ľahším“ zdravotným postihnutím, ktorí nie sú na pomoc pracovného asistenta obvykle odkázaní. Neexistuje žiadny dôvod prečo by mal chcieť zamestnávateľ zamestnať občana s „ťažším“ zdravotným postihnutím, ktorý vyžaduje pomoc pracovného asistenta, keď kvôli čerpaniu príspevku podľa § 59 dôjde o možnosť čiastočne pokryť iné zvýšené náklady na samotné zamestnanie občana so ZP. Preto by zaradenie príspevku podľa § 59 do sledovania kumulácie znamenalo absolútne znefunkčnenie príspevku podľa § 59 a zároveň by takéto riešenie výrazne negatívne ovplyvnilo zamestnanosť občanov so zdravotným postihnutím s mierou poklesu nad 70 %.

Preto navrhujeme ako alternatívny návrh do celkovej sumy poskytnutých príspevkov nezapočítavať príspevok na pracovného asistenta, pretože ak ho občan so zdravotným postihnutím pre výkon zárobkovej činnosti potrebuje, neposkytnutím príspevku na tento účel znemožníme občanovi so ZP zárobkovú činnosť vykonávať.

K čl. I bod 176:

Text v písm. i) a j) žiadame zmeniť nasledovne:

i) podrobnosti a výšku poskytovania príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť podľa § 49 a príspevku občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť podľa § 57 v závislosti od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese,

j) podrobnosti a výšku poskytovania príspevku na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie podľa § 50 a príspevku na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska podľa § 56 v závislosti od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s tým, aby bola výška priznaného príspevku otázkou fakultatívnosti. Navrhujeme, aby výška príspevkov bola, ako doposiaľ, spresnená Vyhláškou MPSVaR SR. Bez záruky, s akou sumou môže zamestnávateľ alebo občan so zdravotným postihnutím kalkulovať pri vypracovávaní podnikateľského zámeru, nie je možné tento kvalitne vypracovať.

K čl. I bod 179:

Z ods. 6 žiadame vypustiť slová „§ 56, § 56a, § 57 a 59“.

Ide o pripomienku zásadnú.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s fakultatívnosťou poskytovania uvedených príspevkov. Vid' pripomienky k predchádzajúcim bodom.

K čl. I bod 185:

V § 72t ods. 8 sa uvádza:

(8) Postavenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, ktoré úrad priznal pred 1. januárom 2013, ostáva v platnosti do 31. decembra 2014.

Zákon neupresňuje, aké bude postavenie CHD/CHP, ak im štatút odoberie pred 1. 1. 2015 úrad práce z vlastného rozhodnutia, alebo subjekt, ktorý prevádzkuje napr. CHP požiada úrad práce o prehodnotenie a o priznanie postavenia CHD.

K dôvodovej správe, osobitná časť, bod 162:

V osobitnej časti dôvodovej správy je zamlčaná podstatná zmena – vylúčenie zamestnávateľov prevádzkujúcich chránené pracoviská z možnosti využívať príspevok podľa § 60 na úhradu prevádzkových nákladov, tým samozrejme chýba i zdôvodnenie tohto návrhu.

Ide o pripomienku zásadnú.

Vypracoval: Ing. Bc. Milan Měchura

V Bratislave, 29. 10. 2012